

A Madame, Madame la Comtesse de Nassau

8 Juni 1580

XVII

Toelichting

Op den Dillenburg was de oude gravin Juliana gebleven. Vanuit de verte had zij den strijd meegeleefd, waarin drie van haar zoons omkwamen. Ze was tusschen de familie van Jan goed verzorgd, maar het was een zware slag voor haar toen Maria, de oudste dochter van den Prins, waaraan zij erg gehecht was, vertrok om bij haar vader een deel van de huishouding op zich te nemen (vgl. brief XIV).

18 Juni stierf Juliana; het is te hopen, dat ze dezen tien dagen eerder geschreven brief nog ontvangen heeft.

Mein gantz underthenigen dienst und was ich mehr liebs und guts vermag zuvor.

Wolgeborne freuntliche hertz alle liebste Frau Mutter,

Ich kan E.L. niet verhalten, wie mich das feber vor etliche dagen hat angestossen, dermassen, das ich ein dach sieben odder acht zu bett gelegen bin, aber, Got hab lob, bin widerumb frisch und gesundt. Dieselbige kranckheit hat der massen regniert, das von meinen kindren und haussgesinne über die fufzich dieselbige kranckheit haben gehabt, aber alle widerumb in gutter gesunthait, darum das Gott zu dancken ist, das niemants gestorben ist.

Was die sachen in dissen landen angehet, sein mihr ¹⁾ noch in ainem wesen, so dieff im krieg als mihr je gewesen sein; heut gewinnen mir, morgen verlieren mihr, dermassen das der feint noch wenich fortell auf uns hat. Es were wol zu wunschen, das es Gott die genad wolt thun, und uns ainen gutten friden wolt geben, sehe aber noch wenich hoffnung, dan alle die mittel, die man uns anbeut, das ist das mir Gottes wort sollen verlassen, welges dan, Gott hab lob, niemants gern thun wil, sonder liber das eusterste daran zu wagen dan den schatz zu verlieren.

Ich bitt E.L. gantz dienstlich, Sie wollen mir nit vor ubel auff nemen, das ich E.L. in so lang nielt geschriben hab, dan hab befolen meiner dochter Maria, das sie E.L. alweg von unserem zustandt sol verwittigen. Ich wais, E.L. sollen ein mitlaiden mit mihr haben, wan Sie solte sehn, wie ich mit grossen sachen alle dach bemuht bin; nuhn Got, der wert es einmal besseren und mihr die genad thun, das ich balt E.L. einmal widerumb mach sehen, warzu ich dan ein sonderlich verlangen hab.

Hiemit wil ich E.L. in den schirm und schutz des Almechtigen bevolen haben und bin derselben die zeit meins

lebens underthenigen dienst zu leisten allezeit willich und bereit.

Datum Antroff den 8ten Juny a^o 1580.

E.L. underthenichster gantz gehorsamer sohn die zeit
meins lebens

Wilhelm, Printz zu Uranien

¹⁾ „Mir” in plaats van „wir” schreef gravin Juliana zelf ook wel eens.

Aan Mevrouw de Gravin van Nassau

Hierbij verzeker ik U van mijn zeer onderdanige dienstvaardigheid en uit ik den wensch U van mijn goede en vriendelijke gezindheid blijk te geven.

Hartelijk geliefde Moeder,

Ik kan U niet verzwijgen hoe ik eenige dagen geleden door koorts ben aangegrepen en wel in die mate dat ik een dag of zeven, acht in bed heb gelegen, maar nu ben ik, Gode zij dank, weer frisch en gezond. Diezelfde ziekte heeft zoo erg geheerscht, dat van mijn kinderen en dienstpersoneel over de vijftig haar hebben gehad. Maar zij zijn allen weder in goede gezondheid, zoodat wij God moeten danken dat niemand is gestorven.

Wat de aangelegenheden van deze gewesten betreft, zitten wij feitelijk nog zoo diep in den oorlog als ooit tevoren: vandaag winnen wij, morgen verliezen wij, maar op zulk een wijze dat de vijand nog weinig voordeel op ons heeft behaald. Het ware wel te wenschen dat God zoo genadig wilde zijn ons een goeden vrede te schenken. Ik koester hieromtrent echter nog weinig hoop, want het eenige middel dat men ons aanbiedt, is dat wij Gods Woord verlaten zullen, hetgeen, Gode zij lof, niemand gaarne zou doen; men zou veeleer het uiterste er voor wagen dan den schat verliezen.

Ik verzoek U heel hartelijk het mij niet euvel te duiden, dat ik U in zoo lang niet heb geschreven; ik heb mijn dochter Marie opgedragen U steeds van onze omstandigheden op de hoogte te houden. Ik weet dat Gij medelijden met mij zoudt hebben wanneer Gij zaagt door welke gewichtige zaken ik elken dag in beslag word genomen; nu, God zal hier eenmaal verbetering in brengen en mij de genade schenken dat ik U eens spoedig terug moge zien, waarnaar ik buitengewoon verlang.

Hierbij beveel ik U in de bescherming van den Almachtige aan en ik blijf, zoolang ik leef, immer gaarne en eerbiedig tot Uwen dienst bereid.

Antwerpen, 8 Juni 1580.

Uw immer onderdanige en zeer gehoorzame zoon,

Willem, Prins van Oranje